

Sessió 1. Els espais oberts. Guió del debat

El sistema d'espais oberts el forma el sòl no urbanitzable segons el planejament urbanístic. Els espais oberts del Penedès estan constituïts per una proporció important de **sòl agrícola i de sòl forestal**, inclouen diversos hàbitats naturals, entre els que destaquen els espais naturals protegits, i ofereixen importants serveis ecosistèmics. Durant la sessió, hi haurà una estona de treball en grups, on ens distribuïrem per debatre per separat aquests tres temes:

1. La protecció i regulació dels espais oberts

En aquest bloc l'objectiu és deliberar sobre la regulació urbanística en els espais oberts.

Una de les funcions principals del Pla territorial és **regular les possibilitats de transformació del sòl**, i d'admissió de nous usos i activitats, per tal de preservar, potenciar i protegir els valors natural, social i productiu, i la seva funcionalitat.

Els objectius del Pla pels espais oberts es centren en **evitar la urbanització** dels espais oberts, **potenciar la infraestructura verda**, **assegurant la connectivitat** ecològica i hidrogràfica, **garantir la continuïtat de l'activitat agrària**, i proporcionar pautes per la implantació d'usos i activitats admissibles.

Estratègies

El Pla proposa **categoritzar els espais oberts en dues categories**, i definir la transformació i els usos permesos per a cada una de les categories.

Veure capítol 5 del Pla territorial parcial del Penedès:

https://territori.gencat.cat/web/.content/home/06_territori_i_urbanisme/01_ordenacio_del_territori/20_plans_territorials/plans_territorials_parcial/PTP_Penedes/05_capitol_5.pdf

Preguntes pel debat

- *Quins usos serien compatibles i quins s'haurien de limitar en els espais oberts? Amb quines condicions es podrien permetre?*
- *Quines haurien de ser les unitats territorials més útils per a gestionar i/o regular els espais oberts?*
- *Altres qüestions que considereu rellevants en relació a la protecció i regulació dels espais oberts i que podria incorporar el Pla Territorial Parcial del Penedès?*

2. El Penedès com a regió agroalimentària

En aquest bloc es proposa reflexionar sobre la viabilitat d'una regió agroalimentària, sobre si cal planificar la seva gestió i estudiar la seva compatibilitat amb nous creixements de sòl urbanitzable per activitat econòmica i de sòl per a noves infraestructures de mobilitat.

El sòl agrícola del Penedès correspon al 29% de la superfície de la vegueria, amb gairebé 50.000 ha, això el situa com el quart dels vuit àmbits funcionals de Catalunya amb més superfície de sòl agrícola. Entendre la **importància de l'agricultura al Penedès**, no només productiva, sinó també estratègica, paisatgística, ecològica, ambiental, cultural, social i com a dinamitzadora altres sectors econòmics, és fonamental per poder garantir-ne la continuïtat i alhora poder resoldre bé el seu encaix a cavall de les regions metropolitanes de Barcelona i Tarragona.

La implantació d'usos urbans i d'activitat econòmica a les planes agrícoles ha comportat una reducció del sòl agrícola, així com la banalització dels elements estructuradors de la modelació agrària. En aquest sentit, el Pla planteja com a objectiu **protegir el sòl agrícola i garantir la continuïtat de l'activitat agrària**.

Respecte els plans precedents, aquest Pla augmenta en un 20% l'extensió del sòl agrícola de més protecció, perquè el caràcter agrícola del Penedès constitueix una oportunitat de futur.

Estratègies

Incloure el sòl agrícola de més valor dins la protecció màxima de sòl, que és la que més limita les transformacions. Plantejar un **àmbit de potenciació agrícola** que ajudi a garantir la continuïtat de l'activitat agrària.

Veure capítol 5 del Pla territorial parcial del Penedès:

https://territori.gencat.cat/web/.content/home/06_territori_i_urbanisme/01_ordenacio_del_territori/20_plans_territorials/plans_territorials_parcials/PTP_Penedes/05_capitol_5.pdf

Preguntes pel debat

- *Quines altres activitats econòmiques són compatibles amb l'activitat agrícola?*
- *Sobre la preservació del caràcter agrícola d'aquest territori, és suficient determinar una categoria de sòl d'alt valor agrícola o caldrien altres estratègies dinamitzadores?*
- *Altres qüestions que considereu rellevants en relació al Penedès com a regió agroalimentària i que podria incorporar el PTP?*

3. Mitigació i adaptació al canvi climàtic

En aquest bloc l'objectiu principal és deliberar sobre com afrontar els efectes del canvi climàtic que té greus conseqüències en aquest territori.

Els efectes del canvi climàtic tindran importants conseqüències al Penedès com l'afectació a la producció vitivinícola, la inundabilitat de la franja litoral, els aiguats, l'augment del risc d'incendis, l'alteració dels ecosistemes, l'afectació a sectors econòmics com el turisme i l'empitjorament de les condicions d'habitabilitat entre altres.

En aquest context, és important plantejar unes **estratègies específiques per a l'adaptació i mitigació del canvi climàtic**. En el marc dels treballs d'elaboració del Pla s'ha encarregat un estudi específic de diagnosi per a l'elaboració d'aquestes estratègies.

Estratègies

Per tal adaptar-se al possibles efectes del canvi el Pla desenvolupa propostes com estudiar les ocupacions de la primera franja litoral, detectar zones d'embassament per les inundacions a la línia de costa, potenciar els espais verds periurbans i les infraestructures verdes dins de les ciutats per millorar l'adaptació a les onades de calor o plantejar accions per minorar els riscos d'incendis. En relació a la mitigació calen accions com la transició energètica (caldrà definir el model de producció i els llocs adients per la seva implantació), la protecció del sòl agrícola i forestal per la seva capacitat d'embornal de carboni o apostar per una agricultura de proximitat que redueixi les emissions de CO₂

Preguntes pel debat

- *Quin tipus d'actuacions es poden dur a terme al Penedès per millorar la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic?*
- *Respecte als espais periurbans, es considera encertada la creació d'anelles d'espai obert a l'entorn dels assentaments principals com a mesura d'adaptació al canvi climàtic?*
- *Altres qüestions que considereu rellevants en relació a la mitigació i adaptació al canvi climàtic i que es podria incorporar el PTP?*